

علی ژکان:

سانسور و رابطه مخدوش نویسندگان و سینماگران

علی ژکان در سال ۱۳۴۷ دوره بازیگری را در گروه هنر ملی وزارت فرهنگ و هنر گذراند و سپس به بازی در تئاتر روی آورد. او فعالیت سینمایی حرفه‌ای را در سال ۱۳۵۱ با بازی در فیلم جاده ساخته همایون بهادران آغاز کرد. او پس از بازیگری در چند اثر از آثار بهرام بیضایی، واروژ کریم مسیحی و... فیلمنامه‌ای با عنوان «چوپانان کویر» نوشت که توسط حسین محبوب در سال ۱۳۵۹ کارگردانی شد. سپس در سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۲ در پروژه سریال تلویزیونی سرداران به عنوان دستیار کارگردان در کنار محمدعلی نجفی فعالیت داشت. ژکان در سال ۱۳۶۴ فیلم سینمایی مادیان را با سرمایه‌گذاری بنیاد سینمایی فارابی، نویسندگی و کارگردانی کرد که تا کنون یکی از آثار شاخص این فیلمساز به شمار می‌رود. از فیلم‌های اقتباسی او می‌توان به «اولین امضا برای رعنا» با اقتباس از یکی از رمان‌های های‌نریش بل و «سایه به سایه» اقتباس از فیلمنامه «آوازهای ننه آرسو» نوشته بهرام بیضایی اشاره کرد. گفت و گو با این کارگردان سینما و تلویزیون را در ادامه می‌خوانید.

به عنوان سوال اول اجازه دهید مستقیم برویم سر اصل مطلب. اینکه چرا سینما و ادبیات در ایران با هم چفت نشده‌اند؟

اقتباس یک اقیانوسی است که سینما همیشه از آن تغذیه کرده است. در واقع سینما یک هنر فنی و صنعتی بوده است و چیزی که به آن قوت داده یک بخش زیاد و گسترده‌اش ادبیات بوده، به همین دلیل اقتباس از ابتدا در سینمای جهان بوده است. ولی در ایران رابطه بین نویسندگان داستانی و سینماگران رابطه خوب و حسنه‌ای نیست و اقتباس کمتر اتفاق می‌افتد. اساساً از ابتدا این رابطه در سینمای ما شکل نگرفته به دلایل زیادی که عمده‌ترینش بحث سانسور و ممیزی است که این رابطه را مخدوش کرده و دوم این که نویسندگان ما نظر خیلی مساعدی نسبت به هنر سینما ندارند و سینما را در سطح پایین‌تری می‌بینند حالا این که چقدر حق دارند یا ندارند یک بحث جداست.

و به دلیل همین قطع ارتباط، ما از منبع بسیار مهمی در سینما که همان منبع غنی نگارش و قصه است محروم می‌شویم.

حتماً لازم نیست که ما برای ساختن فیلم اقدام کنیم و خودمان در مقام نویسندگان داستان بنویسیم. طبیعی است که آن حوزه فعالیت دیگری است که تخصص و مهارت جداگانه